

VILKEN SOMMAR DET BLEV - TUSENTALS BESÖKARE PER DAG

Varje dag tog vi emot mellan 1 000 –2 000 besökare i slottet, och i takt med att restriktionerna tagits bort har vi fyllt på med aktiviteter. Årets utställningar från Nationalmuseum, Rörstrand och Kinnekullekonstnärerna har rönt stor uppmärksamhet. I samarbete med Krall Entertainment i Lidköping var vi också snabba med att annonsera ut sommarkonserter med ett urval folkkära artister. Under rubriken 'Läckö Sessions' har Peter Jöback, Bo Kaspers Orkester, Lena Philipsson, Wiktorina och Smith & Thell uppträtt i sommar. Varje spelning har upplevts intim och exklusiv, eftersom reglerna begränsat eventet till 500 sittande åhörare på anvisade och numrerade platser på slottsvallen.

Vi hade också Sommaraftnar i Kungssalen, då vår Slottstrio Frida Engström, Per Drougge och Mikael Kjellgren spelade ljuvlig klassisk musik för 50 sittande i publiken. Slottstrion har även gjort musikaliska 'pop up'-konserter, då de dykt

upp på exempelvis borggården. Allt detta har varit mycket uppskattat. Det är härligt att artister, konstnärer och kulturutövare äntligen får möta sin publik igen, och att Läckö är en given plats för den typen av möten.

Ny slottsentré med mera

Inför årets säsong gjorde vi en del förändringar för att det skulle vara möjligt för oss att ta emot besökare på ett säkert sätt. Det handlade förstås mycket om skyltning, eftersom de restriktioner kring hur mycket yta varje besökare måste ha, satte skarpa gränser för hur många som kunde vistas i slottsområdet samtidigt. Den första åtgärden var att flytta Slottsbutiken till Fataburen, vilket har gjort en betydande skillnad för hur våra gäster kan ta del av det fina sortiment vi har till försäljning.

En annan förändring var att flytta slottsentrén till en nybyggd 'kur' utanför Skansporten, där vi också installerade en besöksräknare, samt att ändra in- och utgångarna till Slotts-

trädgården. Förändringarna var helt nödvändiga för att kunna uppfylla kraven i pandemilagen.

Förändringen, tillsammans med möjligheten att köpa biljetter online och införandet av en ny Borggårdsbiljett, har fått många positiva effekter. Mest märks det på att det inte längre uppstår några köer inne på borggården, men våra guider och personalen i trädgården märker också att besökarna upplever att det blivit tydligare och lugnare.

Även om förändringarna innebär att det inte längre är gratis att gå in på slottsområdet så har vi inte mött särskilt många klagomål. I Slottsbutiken upplyser vi om att det går att teckna medlemskap i Läckö Vänner, om man vill uppleva slottet flera gånger under året.*

Vi är mycket nöjda med hur förändringarna fallit ut, och vi får positiv respons från våra medarbetare och besökare. Det finns därför all anledning att fortsätta på det inslagna spåret.

Fortsättning på nästa sida

MISSA INTE "EN DAG VID SLOTTET" MED LÄCKÖ VÄNNER! SID 3

Ovan: Slottsbutiken har fått ett riktigt lyft. Överst t h: På förborgens gård står Kinnekullekonstnären Martin Hanssons fina get i brons. T h: Vår besöksräknare fungerar mycket bra.

MEDARBETARNA FIRAS

Som VD för Stiftelsen Läckö Slott är jag mycket stolt över hur vi hanterat pandemin och ändå lyckats skapa ett så fint erbjudande av upplevelser till våra besökare i år. De som verkligen ska ha en eloge för detta är alla mina fantastiska medarbetare. Jag är djupt imponerad av deras kunnsighet, engagemang och hängi-

venhet. I juli firade och tackade jag dem genom att bjuda till tårtkalas på borggården och i naturum, som en liten gest av uppskattning. Deras outtröttliga arbetsglädje är bästa garantin för att våra besökare får en positiv och minnesvärd upplevelse hos oss på Läckö.

Jan Malmgren
VD Stiftelsen Läckö Slott

Dramatiseringen Flykten från fängelset var en av de visningar som fångslade barnen.

ÅRSMÖTESREFERAT

Så kunde vi då äntligen träffas på nytt, "på riktigt". Årsmötet hölls den 20 augusti på Naturum.

Årsmötesförhandlingarna leddes av Elisabet Stålmarm, tillika ordförande i valberedningen.

Vid årsmötet berättade stiftelsens VD och vänföreningens självskrivne ledamot Jan Malmgren om säsongen som varit, samt de utmaningar och det nytänk som blivit resultatet av pandemin. Det kan du läsa mer om i hans artikel ovan.

Val förrättades i vanlig ordning och styrelsen omvaldes i sin helhet. Vi tackar för förtroendet!

Efter årsmötets avslutande höll ledamoten och förra länsantikvariern Eva Björkman ett föredrag kallat *Läckös märklighet i ett internationellt perspektiv*. Där presenterade hon ett pro-

jekt genomfört av en välrenommerad expertgrupp. Projektet syftade till att fördjupa kunskapen kring Läckö och undersöka möjligheterna att föreslå Läckö som en tänkbar kandidat för världsarv. Vad gäller det sistnämnda finns i dagsläget inga planer på att gå vidare från svensk sida, eftersom Sverige stöder Unescos globala strategi att i första hand föra fram objekt i länder som tidigare inte har så många eller kanske ens något världsarv.

Den stora vinsten med projektet är förstås nya kunskaper om Läckö, vilket har resulterat i två rapporter, samt de fascinerande berättelser som tydliggörs. Ett exempel är maktförskjutningen från kyrka till stat, där framväxandet av den starka staten under reformationen totalt förändrade Läckö slotts roll. Detta kan du fördjupa dig mer i den 27 oktober, se nästa sida.

En glad Magnus Lönnroth avtackades vid sitt sista styrelsemöte i föreningen i maj. Vid bordet även Caroline Lönnroth, Lars-Göran Lönnermark och Ulla-Märta Tall.

NY HEDERSMEDLEM

Årsmötet tog också beslut om att utse Magnus Lönnroth till hedersmedlem i föreningen med motiveringen:

"Under Magnus Lönnroths tjugoföråriga ledning av stiftelsen Läckö slott har slottet utvecklats till ett besöksmål av internationell klass."

TRÄDGÅRD FÖR KROPP OCH SJÄL

Simon Irving kan man fråga om allt. Han är trädgårdens arkitekt med 31 år i aktiv tjänst.

Att stiga in i slottsträdgården är lite som att förflyttas till en annan värld.

Är man det minsta trädgårdsintresserad väntar en spännande upplevelse och det finns mycket vackert att fästa ögonen på. Men trädgården är inte bara för syns skull. Allt ätligt som odlas - och då talar vi tonvis - finner efter hand vägen till köket på Hvita Hjorten. Den som letar efter växtskyltar blir besviken men träffar man på en av de fyra trädgårdsmästarna blir belöningen desto större. Om man frågar får man kanske även svar på sådant man inte visste att man undrade över. Som att "nya" trenden skogsbad har funnits sedan urminnes tider, åtminstone sedan antiken. På 1600-talet var posttraumatisk stress ingen ovanlighet, även om det inte kallades så. Då var en lövtunnel, av det slag som uppfördes i denna trädgård 2009, en underbar plats att läka själen.

När slottsträdgården återskapades 1990 gjordes en femtioårsplan för trädgårdens utveckling. Den följer man till stor del fortfarande. I vår tidsålder har vi ynnesten att hinna se en trädgård åldras och mogna. Det var få förut på 1600-talet, då medellivslängden var en bråkdel mot idag.

Skogsbad är ingen ny uppfinning!

Det som spirar i landen...

...dyker sedan upp på tallriken på Hvita Hjorten.

EN DAG VID SLOTTET MED LÄCKÖ VÄNNER

25 september 2021

Nu äntligen tror vi att vi kan träffas igen, och bjuder då in till en träff med vandring vid Läckö slott.

Vi samlas kl 10.00 vid Victoriahuset, där startar vi med kaffe och fralla från Hvita Hjorten. Sedan tar vi en promenad längs Ropareudden (4 km), eller naturstigen (1,5 km) med tipspromenad. För de som inte vill gå så långt så finns ju slottsträdgården tillgänglig.

Vid 11.30-tiden återsamlas vi i eller utanför Victoriahuset, lite beroende på eventuellt kvarvarande pandemirestriktioner.

Carolina Hellström från Destination Läckö Kinnekulle kommer att vara vår promenadledare och efter promenaden kommer hon att berätta om vilka projekt och aktiviteter som finns och som är på gång på Källandsö med omnejd. Hon kan också ge lite information om Ekens

skärgårds betydelse för biosfärprogrammet, en del i ett världsomspännande arbete med att förbättra relationerna mellan människa och miljö. En sopplunch serveras vid 12.30 tiden och i den ingår soppa, nybakt bröd, kaffe o liten kaka. Priset för dagen blir 220:- per person inklusive förmiddagskaffe, lunch med måltidsdryck och kaffe, samt guidningar. Anmälan senast 17 september till Bodil Warolin, warolin.b@outlook.com eller per telefon 0708-52 33 35. Betalning görs på plats, helst på föreningens swish: 123 392 81 81.

HÖSTTRÄFF 27 OKTOBER

Föredrag om Läckös roll under reformationen, med professor Martin Berntson, Göteborgs Universitet. Mer information kommer på lackoslott.se

HÄNDER OCKSÅ I HÖST!

Säsongen är långt från över! Slottet är öppet varje dag hela september, därefter på helger och vid särskilda evenemang. Det finns fortfarande spännande programpunkter och kurser att ta del av samt olika paket med boende och mat. Exempelvis en spökafton i oktober där du kan höra röster från förr om du lyssnar riktigt noga. Alla du möter och allt som händer är hämtat ur slottets verkliga historia. Eller varför inte unna dig en Afton i Advent i luciatid?

Hela utbudet hittar du på lackoslott.se. Följ Stiftelsen Läckö Slott även på Facebook och Instagram så får du många bra tips!

FÖRENINGEN
LÄCKÖ VÄNNER

ORDFÖRANDE HAR ORDET

STIFTELSEN LÄCKÖ SLOTT FÖRENINGEN LÄCKÖ VÄNNER

Läckö Slott, 531 99 Lidköping
Telefon 0510-48 46 60
Föreningens bankgiro 5749-1474

LÄCKÖ VÄNNERS ORDFÖRANDE

Lars-Göran Lönnermark
Malmgatan 5, 532 31 Skara
Telefon 0511-182 36
larsgoran10@gmail.com

SEKRETERARE

Inger Fahl
Telefon 070 695 73 92
inger.fahl@gmail.com

SKATTMÅSTARE OCH MEDLEMSANSVARIG

Ingrid Johnsson
Telefon 0510-101 73
ingrid.johnsson@kallandso.nu

RESOR

Bodil Warolin (vice ordförande)
warolin.b@outlook.com
Britmari Brax
britmari@brax.nu

REDAKTÖR

Helena Långström Schön
helena.erika.schon@gmail.com

Avgifter

Årsmedlem 200 kr/person/år
Guldmedlem 2 000 kr/person/10 år
Företag 2 000 kr/företag och år

Medlemskap

Genom att bli medlem ger du ett värdefullt stöd till slottets verksamheter och du får bland annat;

- Gratis entré till slott, borggård & trädgård
- Inbjudan till sommarinvigningen
- Specialpris till operaföreställningarna

För fler förmåner se vår hemsida: lackoslott.se.

Parkering

För endast 50 kr/år kan du parkera bilen på Läckö. Biljett löses i naturum.

MAGNUS GABRIEL DE LA GARDIES STRÄVAN OCH VÅR TID

Värnandet om turismen blir i goda fall också ett värnande om kulturen. Turistnäringens heta intresse för Läckö slott skulle naturligtvis ha haft en ivrig supporter i Magnus Gabriel. Men detsamma kan också sägas om Varnhem. De la Gardies restaurering av Varnhems klosterkyrka 1660-1675 har setts som grunden för tillkomsten av Riksantikvarieämbetet. Magnus Gabriel skulle storligen ha glatt sig över alla de nutida insatser som kunnat göras i Varnhem såväl genom ett livligt lokalt engagemang som genom generöst ekonomiskt stöd kommunalt och regionalt.

Det började med den omfattande utgrävningen som ledde till det nya besöksmålet Kata gård. Det har fortsatt genom återskapandet av den stora vattenspegeln, nya promenadvägar och förskönande av klosterområdet. De antikvariska utgrävningarna fortsätter. Och just nu pågår i klosterkyrkan återuppbyggandet av Magnus Gabriel de la Gardies orgel från 1673, ett projekt som inspirerar till initiativ som kan få De la Gardies orgeln i Läckö slottskyrka från 1668 att ljuda igen.

Västergötlands Fornminnesförening uppmärksammar Varnhem genom sin årsbok 2019-2020,

”Varnhem – från järnåldersgård till klosterstiftelse” med en rad intressanta artiklar om det medeltida Varnhem. I boken finns också en anknytning till Läckö i Simon McKeowns ”Barockemblem i Västergötlands kyrkor”. Där beskrivs 1600-talets uppskattning av symboliska bilder, så kallade emblem, och hur femtiosex emblem från en emblem bok av Daniel Cramer från Stettin överförts ”till ett av de mest överflödande och inflytelserika kyrkorumen i Västergötland, det vill säga Slottskyrkan vid Läckö slott”. ”Det fullbordade programmet genomsyrate kapellet med en intensiv, pietistisk atmosfär, som betonade behovet av ett personligt förhållande till Gud och som med hjälp av emblemen visade hjärtats inre motiv och längtan.”

Det skulle kanske intressera Läckö Vänner att stifta en närmare bekantskap med dessa bilder, som de flesta av oss har sett många gånger, men som vi inte vet mycket om. Magnus Gabriel och inte minst hans gemål Maria Eufrosyne skulle uppskatta det.

Lars-Göran Lönnermark
ordförande

EN VÄLKOMMEN GÅVA

I sommar kom beskedet att vår tidigare medlem Jan Jonsson, Skövde, i sitt testamente har tänkt på Läckö Slott. I testamentet, som nu vunnit laga kraft, har han lämnat ett legat på 250 000 kr till Läckö Vänner. Det är en mycket generös och välkommen gåva som kommer att gå till utvecklingen av slottet. Hur är ännu inte bestämt. Om du har tankar eller idéer kring det, hör av dig till styrelsen!

Välkommen till Kronocamping - här finns det något för alla!

Mysig restaurang, avkopplande relaxavdelning med bastu och bubbelpool, konferens, äventyrsgolfbana, utomhuspadel, stugor och campingtomter. Se erbjudanden, paket och evenemang på vår hemsida kronocamping.com

Hjärtligt välkomna till Kronocamping och Restaurang Sjökant
Telefon: 0510-268 04, E-post: info@kronocamping.com

Stort tack till Kronocamping i Lidköping som har bekostat utskicket av detta brev!